

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ι Ε Ρ Α Μ Η Τ Ρ Ο Π Ο Λ Ι Σ Θ Η Β Ω Ν κ α ι Λ Ε Β Α Δ Ε Ι Α Σ

ΤΑ ΔΟΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Κυριακή Πατέρων Δ' Οικουμενικής Συνόδου- 15 Ιουλίου)

Η λέξη δόγμα δηλώνει στους θύραθεν συγγραφείς, εις μεν τον χώρο της πολιτικής, απόφαση, διαταγή, διάταγμα, νόμο, ψήφισμα, ή αναντίρρητη αρχή πάνω στην οποία βασίζεται το έργο της διοικήσεως, εις δε το χώρο της φιλοσοφίας, δόξα, γνώμη, αυθεντική διδασκαλία, αξίωμα, θεμελιώδης αρχή.

Στο χώρο της θρησκείας δόγμα σημαίνει τις θεμελιώδεις αρχές που καθορίζουν το πιστεύω και την ηθική των πιστών και οι οποίες έχουν απόλυτο και υποχρεωτικό κύρος δια τους πιστούς και είναι ανεπίδεκτες αμφισβητήσεως εκ μέρους των.

Όλες οι σύνοδοι, οικουμενικές και τοπικές, διατύπωσαν τα δόγματα δηλαδή τις αλήθειες που αποκάλυψε ο Θεός στον άνθρωπο. **Τις αλήθειες που ο άνθρωπος δεν μπορούσε να τις ανακαλύψει μόνος του.** Λέμε ότι ο άνθρωπος ανακάλυψε το αλφάβητο, τον τροχό, την άμαξα, το αυτοκίνητο, το πλοίο, το αεροπλάνο, το διαστημόπλοιο και τις διάφορες άλλες εφευρέσεις μικρές και μεγάλες. Ανακάλυψε την Αμερική, τον βόρειο και νότιο πόλο, τα μυστικά του βυθού και του διαστήματος, και ολοένα προχωρεί ακάθεκτος σε νέες ανακαλύψεις. Όλα αυτά τα έκανε με τις ανθρώπινες δυνατότητες ή για να ακριβολογήσουμε με τα τάλαντα και τα ταλέντα που του χάρισε ο Θεός. Τα δόγματα όμως ούτε μπορούσε να τα ανακαλύψει ούτε καν να τα διανοηθεί. Το δόγμα της Αγίας Τριάδος, το δόγμα της ενανθρωπήσεως του Χριστού, η αειπαρθενία της Θεοτόκου, οι κτιστές και άκτιστες ενέργειες του Θεού, το μεθεκτό των ακτίστων ενεργειών του Θεού και το αμέθεκτο της θείας ουσίας, η ύπαρξη των αγγέλων και των δαιμόνων, και τόσα άλλα τα αποκάλυψε ο Θεός, γιατί είναι θείες πραγματικότητες, ή θεία έργα και δημιουργήματα.

Ο Θεός όχι μόνο αποκαλύπτει τα διάφορα δόγματα αλλά επιτρέπει σε κάποιους αγίους να έχουν και προσωπική εμπειρία. Ο Πέτρος π.χ. φωτίζεται από το Θεό και αποκαλύπτει το θεανθρώπινο της προσωπικότητας του Χριστού· «*συ ει ο Χριστός (δηλαδή ο χρισμένος σαν άνθρωπος να φέρεις την αποστολή σου εις πέρας), (αλλά και συγχρόνως είσαι) ο υιός του Θεού του ζώντος*». Συνεπώς είσαι Θεάνθρωπος. Ο Πέτρος αυτό που είπε ήταν θεία αποκάλυψη και όχι ανακάλυψη αυτού του ιδίου. «*Σαρξ και αίμα ουκ απεκάλυψέ σοι, αλλά ο πατήρ μου ο εν τοις ουρανοίς*» (Ματθ. 16,17) του είπε ο Χριστός. Το δόγμα της

θεανθρώπινης φύσεως του Χριστού, το οποίο διατύπωσε ο Πέτρος χωρίς να το καταλαβαίνει εκείνη τη στιγμή, αξιώθηκε αργότερα, στο γεγονός της μεταμορφώσεως του Χριστού, μαζί με τους αποστόλους Ιάκωβο και Ιωάννη, **να το νοιώσει και εμπειρικά.**

Το ίδιο ένοιωσε **ο Παύλος** την εμπειρία του παραδείσου και «ήκουσεν άρρητα ρήματα, α ουκ εξόν ανθρώπω λαλήσαι» (Β΄ Κορ. 12,4). Θεϊκή εμπειρία είχε ο Παύλος και σε άλλη περίπτωση της ζωής του, αλλά επειδή δεν ήταν έτοιμος ψυχικά γι' αυτήν τυφλώθηκε (πρβλ. Πραξ. 9^ο κεφ.).

Το ίδιο συνέβη και συμβαίνει και σε **άλλους αγίους**. Εμείς που δεν έχουμε τις αποκαλύψεις των αγίων πιστεύουμε στις εμπειρίες τους, εφ' όσον δεν είναι αντίθετες με τα όσα αποκαλύπτει η αγία Γραφή, γιατί υπάρχουν και εμπειρίες πλάνης, και εφ' όσον μαρτύρησαν κηρύττοντας αυτές τις εμπειρίες τους, πράγμα που δείχνει ότι είναι αξιόπιστοι μάρτυρες.

Συνεπώς δόγμα είναι αλήθεια αποκαλυφθείσα στον άνθρωπο και υπό ορισμένες προϋποθέσεις προσιτή στην εμπειρία του. Ο άγιος **Κοσμάς ο Αιτωλός** λέγει στις διδαχές του για να κατανοήσεις το ακατάληπτο δόγμα της Αγίας Τριάδος νήστεψε, προσευχήσου, τήρησε τις εντολές του ευαγγελίου και κάπως θα το νοιώσεις.

Την αλήθεια του δόγματος την δέχεσαι σ' αρέσει δεν σ' αρέσει. Π. χ. υπάρχει παράδεισος και κόλαση· είναι αλήθεια κατοχυρωμένη, αλήθεια αναντίρρητος, αλήθεια σωτηριολογική. Δεν μπορείς να σωθείς αν δεν τη δεχθείς. Όπως δεν μπορείς να μορφωθείς αν δεν πιστέψεις στις οδηγίες του δασκάλου σου ή όπως δεν μπορείς να θεραπευθείς αν δεν συμμορφωθείς με τις εντολές του ιατρού σου. Φανταστείτε ένα μικρό μαθητή να λέει στο δάσκαλό του· «αυτό το μπαστούνάκι δεν είναι ι αλλά ο· ή αυτό το κουλουράκι δεν είναι ο αλλά υ». Δεν θα μάθει ποτέ γράμματα. Και φανταστείτε ένα καρκινοπαθή να λέει στο γιατρό του· «δεν θα κάνω χημειοθεραπείες αλλά θα πάρω ασπιρίνη για να θεραπευθώ». Δεν θα γίνει ποτέ καλά.

Αν κάποιος αρνηθεί τα δόγματα, η Εκκλησία τον κατατάσσει στους απίστους ή στους αιρετικούς και τον μάχεται **όχι από κακία αλλά διότι διαστρέφει τον τρόπο θεραπείας του ανθρώπου.** Όπως η επιστήμη κυνηγά τον τσαρλατάνο και τον κομπογιαννίτη. Επίσης η Εκκλησία τον αφορίζει· δηλαδή τον αποκόπτει από το σώμα της σαν νεκρό μέλος που είναι. Έτσι προφυλάσσει και τ' άλλα μέλη του σώματος μήπως μολυνθούν και ασθενήσουν από την επαφή με το νεκρό μέλος. Εάν μετανοήσει και δεχθεί τα δόγματα της Εκκλησίας, τότε η Εκκλησία τον ξαναδέχεται· όπως ξαναδέχεται ο γιατρός τον ασθενή που συμμορφώνεται με τις υποδείξεις της ιατρικής επιστήμης και δεν αυτοσχεδιάζει στο πως θα θεραπευθεί.

Για τον ίδιο λόγο δεν δεχόμαστε τις άλλες θρησκείες ή αιρέσεις. Γιατί καταργούν και διαστρέφουν τον τρόπο θεραπείας του ανθρώπου. Λένε μερικοί ότι ο χριστιανισμός, ο ιουδαϊσμός,

μουσουλμανισμός είναι μονοθεϊστικές θρησκείες και πρέπει να τα βρουν μεταξύ τους· ή ότι είναι τρεις διαφορετικοί δρόμοι που οδηγούν στον ίδιο Θεό. Μα εμείς πιστεύουμε σε Τριαδικό Θεό, σε ενανθρώπιση του Χριστού, στο Άγιο Πνεύμα. Πιστεύουμε ότι το «απρόσληπτον αθεράπευτον» όπως λέγει ο Γρηγόριος ο Θεολόγος· δηλαδή, αν δεν ενωνόταν η ανθρώπινη φύση στο πρόσωπο του Χριστού με τη θεία φύση, ο άνθρωπος δεν θα μπορούσε να θεραπευθεί από τα πάθη του και να φθάσει στη θέωση. Είναι τόσο σοβαρό το θέμα του Θεανθρώπου Ιησού που τρεις οικουμενικές σύνοδοι ασχολήθηκαν μ' αυτό. Η Α΄ η Δ΄ και η Ζ΄. Οι Ιουδαίοι και οι μουσουλμάνοι δεν τα δέχονται αυτά. Οι μουσουλμάνοι πιστεύουν σε υλικό παράδεισο· το ίδιο και οι χιλιαστές.

Λένε επίσης μερικοί ότι πρέπει να ενωθούν οι χριστιανοί μεταξύ τους. Ορθόδοξοι, παπικοί, και οι διάφορες προτεσταντικές παραφυάδες. Κι όμως τα πράγματα δεν είναι εύκολα για όσους γνωρίζουν τις διαφορές στη θεολογία τους. Δεν μπορεί να γίνει ένωση με τους προαναφερθέντες, αν δεν διορθωθούν οι δογματικές τους παρεκκλίσεις.

Αρχιμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης